

รายงานฉบับสมบูรณ์

ชื่อโครงการ การจัดการโซ่อุปทานประและผลิตภัณฑ์ประ

โดย

นายวิศ คำหาญพล
ผศ.วันดี แก้วสุวรรณ
นางมนทิรา สังข์ทอง
นางสาวจารุวรรณิ ไชยพรรณ

หัวหน้าโครงการ
ผู้ร่วมวิจัย
ผู้ร่วมวิจัย
ผู้ร่วมวิจัย

มีนาคม ปี 2563

สัญญาเลขที่ สกว.๑๐/๒๕๖๒

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการ : การจัดการโซ่อุปทานประและผลิตภัณฑ์ประ

โดย

นายวิศ คำหาญพล

ผศ.วันดี แก้วสุวรรณ

นางมนทิรา สังข์ทอง

นางสาวจรรุวรรณ ไชยพรรณ

หัวหน้าโครงการ

ผู้ร่วมวิจัย

ผู้ร่วมวิจัย

ผู้ร่วมวิจัย

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกสว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

รูปแบบ Abstract (บทคัดย่อ)

Project Code : สกว.๑๐/๒๕๖๒

(รหัสโครงการ)

Project Title : การจัดการโซ่อุปทานประและผลิตภัณฑ์ประ

(ชื่อโครงการ)

Investigator : นายวิศ คำหาญพล

(ชื่อนักวิจัย) ผศ.วันดี แก้วสุวรรณ

นางมนทิรา สังข์ทอง

นางสาวจรรุวรรณ ไชยพรรณ

หัวหน้าโครงการ

ผู้ร่วมวิจัย

ผู้ร่วมวิจัย

ผู้ร่วมวิจัย

E-mail Address : rawit2005@hotmail.com

Project Period : 1 ปี (ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 - มกราคม พ.ศ.2563)

โครงการวิจัยการจัดการโซ่อุปทานประและผลิตภัณฑ์ประมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสำรวจปริมาณผลผลิตและประเมินมูลค่าทางด้านเศรษฐกิจของผลผลิตลูกประที่ชาวบ้านเก็บหาในรอบปี 2) เพื่อค้นหาลักษณะการจัดการห่วงโซ่อุปทานประและผลิตภัณฑ์จากประใน ตำบลกรุงชิง อำเภอ นบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช 3) เพื่อเสนอรูปแบบการจัดการโซ่อุปทานประและผลิตภัณฑ์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน วิธีการศึกษาดำเนินการโดยอาศัยระเบียบวิธีวิจัย 2 วิธีคือ 1) เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามและ 2) วิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผลการศึกษาการจัดการประและโซ่อุปทาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ประชากรในตำบลกรุงชิง และนอกพื้นที่ที่เข้ามาเก็บประ กลุ่มผู้แปรรูปผลิตประ ผู้รวบรวมรับซื้อและผู้จัดจำหน่าย ยังตลาดต่าง ตำบลกรุงชิง อำเภอ นบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม ครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรชาวบ้านที่เข้าไปเก็บหาลูกประ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลกรุงชิง อำเภอ นบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวนทั้งสิ้น 400 คน ผลการศึกษาโดยสรุปเป็นดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมาก เป็นเพศชาย จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมาก อายุ 41 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมาก มีอาชีพเกษตรกร มีรายได้ ในช่วง 10,001 - 20,000 บาทจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 ที่อยู่ เป็นคนในพื้นที่ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 78.33 ข้อมูลการเก็บประปริมาณประที่เก็บหาได้ ต้นทุนการเก็บประ มูลค่าการจำหน่ายและมูลค่าการ แปรรูป ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายวัตถุประสงค์การเก็บประ เพื่อขายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาเป็นการขายและแปรรูปเพื่อการบริโภค ร้อยละ 25.00 การเก็บประเมื่อถึงฤดูกาล 3-4 วัน ต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 76.67 ด้านช่วงเวลา มีการเก็บหาช่วงช่วงเวลา 08.00 น. - 12.00 น. มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.67 ระยะเวลาที่เก็บหา / วัน (ชม.) โดยเฉลี่ย 4.73 วัน ระยะเวลาที่เก็บหา / ตลอดฤดูกาล โดยเฉลี่ย 25.13 วัน ปริมาณที่เก็บหาได้ / วัน โดยเฉลี่ย 32.25 กก. ปริมาณที่เก็บหาได้ / ตลอดฤดูกาล 810.44 กก.

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนทั้งหมดในการเก็บหาลูกตลอดฤดูกาล แยกตามด้านการการเดินทางจากบ้านถึงแหล่งเก็บหา โดยรถจักรยานยนต์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.00 ต้นทุนรวมของค่าเดินทางตลอดฤดูกาลจาก ค่าเฉลี่ย 5.00 บาท / กก. ค่าแรงตลอดฤดูกาล ค่าเฉลี่ย 15.00 บาท/ วัน ต้นทุนรวมทั้งหมด 335.00 บาท/ต่อครั้งการเก็บ ผลการวิเคราะห์การจำหน่ายลูกประ ขาย ณ จุดรับซื้อ ย่อย มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 66.10 รองลงมา คือ ขายกลุ่มแปรรูปในชุมชน ค่าเฉลี่ย 18.64 ขายผู้รวบรวม รายใหญ่ ค่าเฉลี่ย 8.47 และขายปลีกในชุมชน ค่าเฉลี่ย 8.47 ตามลำดับ ทั้งนี้ ราคาขายต่อหน่วย ค่าเฉลี่ย 40.00 บาท ผลการวิเคราะห์ ปริมาณการแปรรูปเพื่อจำหน่ายต่อฤดูกาลโดยผู้เก็บหาเอง จำนวนประสด 450 กก) ประเภทผลิตภัณฑ์- ดอง ค่าเฉลี่ย 65.40 และ ฉาบ 25.60 ยอดขายโดยเฉลี่ย 12,500 บาท

จากการศึกษาห่วงโซ่อุปทานประ ตำบลกรุงชิง อำเภอ นบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ในห่วงโซ่อุปทานประ มีการใช้ระบบของ คน เทคโนโลยี กิจกรรม ข้อมูลข่าวสาร และทรัพยากร มา ประยุกต์เข้าด้วยกัน เพื่อการเคลื่อนย้ายประ จากเกษตรกร ชาวบ้านผู้เก็บหาประ ซึ่งเป็นผู้จัดหา เป็น

กระบวนการต้นน้ำ ส่งไปยังกระบวนการกลางน้ำ ได้แก่ ผู้รวบรวมรายย่อย ผู้รวบรวมรายใหญ่ ผู้แปรรูป และธุรกิจการแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์จากประ และส่งต่อไปยังกระบวนการปลายน้ำ ได้แก่ ธุรกิจค้าปลีก และค้าส่ง จนถึงผู้บริโภค ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีโซ่อุปทาน ของ cf. chen และ Pualraj, 2004 นั้น มีรูปแบบของห่วงโซ่อุปทาน ที่มีการระบุถึงทั้งด้านอัปสตรีม และ ดาวน์สตรีม ผู้เกี่ยวข้องที่อยู่ทางด้านซ้าย (ทิศทางย้อนไปหาแหล่งวัตถุดิบ) จะเรียกว่า อัปสตรีม (upstream) และเรียกแต่ละจุดบนอัปสตรีมว่า ผู้จัดจ่าย (supplier) ในทางกลับกัน ผู้ที่อยู่ทางด้านขวา (ทิศทางมุ่งไปหาผู้บริโภค) จะเรียกว่า ดาวน์สตรีม (downstream) และเรียกแต่ละจุดบนดาวน์สตรีมว่า ลูกค้า (customer) ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการจัดการห่วงโซ่อุปทานในส่วนของกระบวนการกลางน้ำ ควรมีการเพิ่มมูลค่าให้เพิ่มขึ้นในการแปรรูป ประเป็นผลิตภัณฑ์ประ เช่น การแปรรูปโดยอาศัยกระบวนการคั่วอบ แทนการผลิตภัณฑ์ที่หลายขั้นตอน และควรเพิ่มช่องทางการรับรู้การบริโภคที่มากยิ่งขึ้น

Keywords : ประ, การจัดการโซ่อุปทาน, ผลิตภัณฑ์

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	2
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	8
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	33
บทที่ 4 สรุปผลการวิจัย.....	37
บทที่ 5 แผนงานระยะต่อไป	55
บรรณานุกรม.....	59
ภาคผนวก	62